

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium IV. Qualiter procedendum cum Reo criminis ex cepti?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

prohibitum, quod non procedit in nostro casu, ubi Pontifex clarè prohibet argumentum ab identitate, vel majoritate rationis.

D. U. B. I. U. M. IV. VIX

Qualiter procedendum cum Reo criminis excepti?

3762 **A**nte resolutionem not. in Constitutione Gregorii XIV. quàm à n. 3707. retulimus, Pontificem assignare causam, quare in eadem, rejectis plurimis abutibus, qui fiebant per Ministros iustitiæ, nimia extensione illorum, quæ à suis Prædecessoribus vel constituta, vel indulta sunt, circa localem immunitatem, in hac sua decretali ad uniformem regulam reducere (de qua constat ex principio dictæ Bullæ in n. 3707.) & simul, in quantum præfens temporum calamitas, & nimia, quæ jam invaluit perverforum hominum malitia, id exposcit, aliquid etiam ad terrorem delinquentium, & ad coercenda eorum facinora, ultra id quod prisca illa majorum nostrorum disciplina, & veteris Sacrorum canonum norma præscriperat in quibusdam casibus, congruâ moderatione adhibita permittere voluerit, ut habetur n. 3709. quibus præmissis, ea quæ retulimus à n. 3707. in §. *Huc itaque*, specificè statuit.

3763 Circa hæc porro, quæstio est 1. quæ loca specificet Pontifex, ex quibus nullum Reum ab eorum aliquo, si ad eum profugit, impunè ulli liceat extrahere? 2. qualiter Superiores locorum, in quorum Ecclesias, vel loca cæterequin gaudentia privilegio asyli gerere debeant, Reus criminis excepti se recepit? 3. an, si ab eistalis Reus, qui ipsorum iudicio, crimen exceptum commississe videtur, & per Ministros iustitiæ publica tradi postulat, sine irregularitatis nota, cum illis extrahere valeant? 4. an talem ipsi Iudices, ac Officiales impunè extrahere valeant? 5. An cum Superiores talium locorum (quando certum est, Reum esse criminis excepti) Curia seculari, eum expetenti, tradere possint; sine consensu Episcopi, vel Officialis ejus? 6. an licentia, vel consensus istorum sufficiat tacitus, vel præsumptus? 7. an sufficiat sola licentia alterutrius? 8. an hanc licentiam dare possint alii locorum Ordinarii, Episcopo inferiores, præsertim si sint nullius diocesis, vel Conserva-

tores, à Sede Apostolica specialiter, vel generaliter deputati? 9. Quid in hoc tenendum circa licentiam Episcopi, quando locus (ad quem confugit eiusmodi Reus) est exemptus, vel nullius diocesis? 10. qualiter Curia procedere impunè possit in casu, quo de licentia Episcopi Reus criminis excepti illis capiendus & carcerandus permittitur? Undecimò, quid agendum cum tali Reo, si cum Episcopo recuset Curia seculari tradere, nisi cognito, Reum crimen exceptum commississe? 12. an pendente cognitione super hac quæstione (an deliquerit crimine excepto) possit Iudex secularis eum sub suo carcere detinere, vel ab Ecclesiasticis ad hoc tradi? 13. ad quem pertineat cognitio quæstionis, an criminalis Rei sit exceptum? 14. an hæc potestas possit delegari? 15. quid hoc loco specialiter constitutum sit de jure cognoscendi super crimine hæresis? 16. an etiam personæ Ecclesiasticæ, & Regulares, vi hujus constitutionis gaudeant privilegio asyli relatè ad Iudices Laicos? 17. an relatè etiam ad Ecclesiasticos? 18. Quæ sint potestates violentium ea, quæ in hac Bulla statuta sunt? 19. an secus facta prohibita sint cum clausula irritante? 20. an hæc constitutio solum admittat casus in eo expressos? sic, ut nullus alius privet jure asyli?

Ad 1. R. exprimi Ecclesias, Monasteria, Sacella, Domos Regulares, aliaque loca sacra, & Religiosa in jure aliàs expressa, constat ex textu in n. 3710. ibi: *ad eorum Ecclesias, Monasteria, Domos, & alia loca supradicta, sacra, seu religiosa respectivè confugientes*. Ad 2. R. id constare ex n. 3711. & ex mox seqq. R. R. Ad 3. R. posse, si fiat eo modo, quo dicitur in respons. ad quæst. seq. nam nisi eum modum, quem Pontifex expressè requirit, ut dicemus, non observantes, Reum, licet ipsis certum foret, commissum crimen esse exceptum, Curia seculari traderent, non evaderent notam irregularitatis; ad 4. R. negativè, sine licentia Episcopi &c. ex n. 3712. ibi: *ne autem fiat abusus*.

Ad 5. R. quòd non; constat ex §. *Ne autem* in n. 3712. quamvis enim in §. *Sed universis* n. 3711. dicatur, posse illum tradi, ac debere, quando à Curia seculari talis expetitur; propter clausulas tamen tam antecedentes, quàm sequentes, clarè accipiendum est, *juxta modum in eadem*

eadem constitutione præscriptam: at in hoc debet intervenire Episcopi, vel officialis eius consensus: post cognitionem causæ per Episcopum, vel substitutum, *non Reus commiserit crimen exceptum?* & simul ut extraditio fiat *cum interventu persone Ecclesiasticæ ab Episcopo apertitate* habentis, non ab alio, ut constat ex n. 3712. ergo. Ad 6. re. quod sic; constat ex textu, ibi: *sine licentia Episcopi, vel eius Officialis*, n. cit. Ad 8. re. negative, per expressum textum Bullæ supr. in n. 3712.

3766 Ad 9. re. idem dicendum, ut nec Excepti in hoc casu, vel n. qui sunt nullius Diocesis, etiam criminis excepti Reum Curie seculari possint extradere ante cognitionem causæ per Episcopum viciniorum, vel ejus Officialem, sine interventu persone Ecclesiasticæ, ut dictum est; ut habetur in Bulla n. 3712. Ad 10. re. id constare ex claro textu in n. 3712. ibi: *reverentiæ Ecclesiæ, & locis sacris debitæ memores, prædictos delinquentes, minori, quo id fieri potest scandalo, & tumultu extrahere curent;* quod non tantum observandum in casu, quo Reum in loco exempto, vel nullius Diocesis existentem superiores loci tradere recusarent, cum deberent; sed etiam, cum traditur, seu potius permitti debet capi, & extrahi è loco sacro; ex quo etiam constat ad 11. Ad 12. re. tunc debere Reum teneri in carcere Curie Ecclesiasticæ, sub custodia, si opus fuerit, data per Judicem secularem, ex n. 3713.

3767 Ad 13. re. quod ad Episcopum, ex claro textu in n. 3713, nisi cognito prius per Episcopum. Ad 14. posse, ex eodem textu, ibi: *per Episcopum, seu ab eo deputatum.* Ad 15. pertinere ad forum duntaxat Ecclesiasticum, quin Judex secularis quoquo modo se intromittere possit, per n. 3713. Ad 16. re. quod sic; ex n. 3713. ibi: *sicut etiam prohibemus, nec Ecclesiasticas personas, seculares, vel cuius ordinis, vel militie, &c. ut supr.* Ad 17. non consentiunt DD. Quidam enim affirmant Clericos etiam relatè ad superiorem Ecclesiasticum gaudere jure asyli; sic apud Hannold. tom. 6. in. 1. n. 167. refertur Fastracius, Jal. Clarus, & Fagnanus, c. *inter alia*, h. t. negativam apud eum sequitur, ut ait communior; pro qua referuntur Castropalaus, Desbene, & alii; quorum sententiam

idem Auctor n. 68. judicat probabilem.

Probat autem, ut omitteremus aliorum rationes, ex eo, quod in Bulla Gregorii XIV. reducendè omnia præcedentia jura ad unam formam, expressè sermo est de *Laicis*, & nullum verbum de *Clericis*: atqui assumptà unà specie ex oppositis, conferatur altera exclusà, ibi: *ut Laicis ad Ecclesias locaque sacra, & religiosa confugientibus.* item: *ut curia secularis, ejusque Judices, & Officiales ab Ecclesiis Laicorum aliquem delinquentem &c. item: revocamus omnia privilegia Laicis concessa, extrahendi delinquentes;* & confirmat inde; quia Ecclesia non punit Reos poenâ corporis tam severâ, sicut Judex secularis, unde absque Ecclesiæ irreverentiâ potest suos punire in Ecclesia, etiam verbis: ergo nihil obstat, quo minus ad has poenas infligendas possit extrahere, ut in alio loco decentius puniantur Clerici.

Verùm ex his fundamentis non videtur evinci, Clericos, respectu sui superioris Ecclesiastici, non gaudere asylo, ut impune possint extrahi à loco sacro propter delicta non excepta. re. enim, verum esse, quod Constitutio Gregorii XIV. revocans omnia priora jura, & indulta, eorumque extensiones, extrahendi Reos è locis sacris, loquitur solum de Reo *Laico*, non de *Clerico*; sed non ex eo, quod jus asyli velit restrictum ad solos *Laicos*, criminum Reos, exclusis ab eodem *Clericis*; si enim attentè legatur, longè alia ratio reperitur, illius mentionis de *Laicis*, & non *Clericis*. Innocentius enim in ea Constitutione restringere voluit Judicium secularium nimiam licentiam, & abusum, quem ostenderunt factò; indulta quorundam Pontificum, quibus eis in certis casibus licebat *Reos Laicos* extrahere de loco sacro, propter quamcunque similitudinem, vel identitatem, aut majoritatem rationis, extendendo ad alios casus, cum magnâ Ecclesiarum irreverentiâ, & Ecclesiastica jurisdictionis præjudicio; ne igitur circa *Laicos* deinceps tanti fierent abusus, medium illis posuit per dictam constitutionem, revocando ea indulta; & casus criminum exprimendo, quibus stantibus non esset locus asyli sic, ut extra illos eidem semper locus esset in quibusvis delictis extra illa duntaxat. Et quoniam, eriana

etiam seculis illis suorum Prædecessorum indultis, (cùm aliunde nulla Laicis potestas inquam concessa erat in Clericos) nec in hoc circa Clericos illius abusus propositus fuerit, opus non erat facere mentionem Clericorum.

Quod autem in n. 3768. dicitur: *assumtâ unâ specie, ex propositis, censeri alteram exclusam*; quo videntur insinuare Clericos ab asylo in constitutione Innocentiana exclusos, cùm Pontifex assumpserit alteram solum speciem, de Laicis, non obtinet. Negatur enim suppositum, ibi fuisse propositam utramque speciem, & Clericorum, & Laicorum. Jam enim num. præced. ostensum est, ibi solum agi de Judicium secularium gravibus excessibus, & abusu potestatis sibi per Antecessores Pontifices indultæ pro Laicis extrahendis de loco sacro in certis casibus ultra expressos in iure communi, & in ordine ad hoc compescendum (in quo nimirum excedebatur) mentionem fieri debuisse Excessus, & abusus, de quibus ibi; erat de Laicorum extractione è loco sacro, prætextu indulgentium, nimis licentiosè extensorum; non de extractione Clericorum; ergo.

3770 Nec obstant alia, quæ communiter opponunt negantes Clericis privilegium asyli, dicentes i. canones loquentes de hoc privilegio respexisse ad Laicos tantum, ut videtur colligi ex cit. c. *Inter alia*; ubi dicitur. *Sed Rectores Ecclesiarum sibi obtinere debent membra, & vitam*, hoc est, impetrare a Secularibus, ne ipsos condemnent ad mortem, vel pœnam corporalem, quod non potest verificari in Clericis, qui seculari potestati non subsunt. Secundo, quod Episcopi Clericos suos & Prælati Regulares suos subditos religiosos castigant, ac puniant in Ecclesiis, & Monasteriis; ergo etiam habent potestatem, illos ibi puniendi, vel etiam inde extrahendi, ut tradant in carcerem, vel in aliud arctius Monasterium concludant. Tertio, quod sic Ecclesia videretur potius defendere delicta Clericorum. 4. quod sic Clerici, & Regulares raro possent puniri; cùm eorum delicta frequentius contingant intra claustra, vel terminos, ad quos porrigitur jus Asyli. 5. quod major sit Episcopi potestas in Ecclesiam, quam Judicis Laici; consequen-

ter ratione loci sacri minor debet esse immunitas Clericorum relatè ad illum, quam Laicorum ad istum; 6. quia potestas spiritualis licetè exercetur intra Ecclesiam; jurisdictione autem Episcoporum etiam in coercendo Clericos, potius spiritualis est, quam temporalis. 7. denique, Religiosi delinquentes in Religione subijciuntur gravibus pœnis per Clement. 1. §. *si quis vero*. de privileg. & c. 2. de Regul. in 6. ergo.

Hæc, inquam, & similia, non obstant, ad r. v. negando, quod dicitur, canones enim loquuntur generaliter, per verba *nullas, nemo*, & his similia. Ad 2. v. per legem Asyli Episcopis non negari facultatem moderatè puniendi Clericos, vel Regulares subditos, correctionis, vel disciplinae causâ, etiam in loco abas immuni, ut alibi dictum est. Ad 3. v. & hoc sequi, penitus tollendum Asylum; cùm spe asyli multò sæpius delinquant Laici, quod nec contrarii admittunt. Ad 4. N. seq. quia Asylum non eximit à pœnis intra locum immuniem, quæ sunt conservandæ disciplinae causâ, vel correctionis, etiam contumaces, per carceres &c. sed tantum ab expulsiōe de loco sacro in manus Laicorum in casibus non exceptis. Ad 5. v. dato ant. N. conf. nam illa major potestas Episcoporum in Ecclesiam, in plurimis aliis salva stat, etiam negata illi hac potestate, de qua controvertitur; imò, quia Laicis nulla potestas est in Ecclesiis; Episcopi potestas in Ecclesiis non potest dici major relatè ad illos. Ad 6. v. intelligendum de exercitio jurisdictionis spiritualis intra Ecclesiam, non interdico; alias etiam in loco exempto possent Ordinarius exercere jurisdictionem spiritualem, & contentiosam. Ad 7. v. inter eas pœnas non esse privationem Asyli.

DUBIUM V.

An asylo Ecclesiastico gaudeant alieni à fide: vel fugientes ad Ecclesiam ex causa civili?

Prima quæstio est, de infidelibus, 2. 377a de his, qui à fide defecerunt, 3. de hereticis. 4. de illis, qui v. g. metu carcerum ex causa civili, confugiunt ad Ecclesiam v. g. Debitores. Pro resolut. not. 1. privilegium asyli non esse directè concessum per-